

ספרי' – אוצר החסידים – ליובאוויטש

קובץ
שלשלת האור

שער
שמיני

היכל
תשיעי

תורת מנחם תפארת לוי יצחק

ביאורים

מכבוד קדושת

אדמו"ר מנחם מענדל

זצוקללה"ה נבג"מ זי"ע

שניאורסאהן

מליובאוויטש

על לקוטי לוי יצחק

של

הערות לזהר פרשת חוקת

יוצא לאור לשי"פ קרח, יום ההילולא ג' תמוז, ה'תשע"ו

יוצא לאור על ידי מערכת

„אוצר החסידים”

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות שבעים ושש לבריאה (ופרצת)

שנת הקהל

מאה וחמישים שנה להסתלקות הילולא של אדמו"ר ה"צמח צדק"

©

Published and Copyright 2016 by

LAHAK HANOCHOS INC.

788 Eastern Parkway Suite #408 Brooklyn, New York 11213

Tel. (718) 604-2610

info@lahak.org • <http://www.lahak.org>

The Kehot Logo is a trademark of Merkos L'inyonei Chinuch.

5776 • 2016

Printed in the United States of America

נדפס באדיבות דפוס

The PrintHouse

538 Johnson Ave. Brooklyn N.Y. 11237

(718) 628-6700

נסדר והוכן לדפוס

על ידי חיים שאול בן חנה

בדפוס „ועד הנחות בלה"ק"

(718) 604-2610

נדפס בסיוע ולזכות יצחק בן לאה וזוגתו רבקה ויקה בת רחל ומשפחתם שיחיו

פתח דבר

לקראת ש"פ קרח, יום הגדול והקדוש ג' תמוז, יום ההילולא העשרים ושנים של כ"ק אדמו"ר צוקללה"ה נבג"מ זי"ע, הננו מוציאים לאור ביאורי כ"ק אדמו"ר על תורת אביו כ"ק הרה"ג והרה"ח המקובל וכו' ר' לוי יצחק ז"ל על ספר הזהר פרשת חוקת (תדפיס מספר "תורת מנחם — תפארת לוי יצחק" על ספר במדבר שמכינים לדפוס).

*

ויה"ר שנזכה תיכף ומיד ממש לקיום היעוד "הקיצו ורננו גו'", ומלכנו נשיאנו בראשם, וישמיענו נפלאות מתורתו, "תורה חדשה מאתי תצא".

ועד הנחות בלה"ק

ונש"ק פ' קרח, ערב יום ההילולא ג' תמוז, ה'תשע"ו (ופרצת),
שנת הקהל
מאה וחמישים שנה להסתלקות הילולא של אדמו"ר ה"צמח צדק"
ברוקלין, נ"י.

פרשת חוקת

— א —

מלין דאורייתא — קדישין עלאין מתיקין

זאת חוקת התורה אשר לזה ה' לאמר וגו', ר' יוסי פתח וזאת התורה אשר שם משה וגו', ת"ח מלין דאורייתא קדישין אינון עלאין אינון מתיקין אינון כמה דכתיב¹ הנחמדים מזהב ומפז רב ומתוקים מדבש וגו' .. כתיב הכא זאת חוקת התורה וכתיב וזאת התורה, מה צין האי להאי .. וזאת התורה, אמאי תוספת וא"ו .. אצל זאת בלא תוספת וא"ו וכו'.

(זהר חוקת קעט, ב)

הג' תארים קדישין עלאין מתיקין .. כי תורה היא בחי' מוחין חב"ד .. זהו מלין דאורייתא קדישין אינון הוא חכמה, כי קדש הוא בחי' חכמה. עלאין בינה, כי עליון הוא קס"ו אחוריים דס"ג בינה. גם עלאי"ן הוא מספר קס"א אהי' במילוי יודי"ן. מתיקין הוא מצד דעת, כי מתוק הוא מספר הוי' פעמים אהי', שהוי' אהי' הם בחו"ב, וחיבורן יחד שזהו הכפלם זע"ז הוא דעת המחברם. גם מתוק הוא התמתקות הגבורות בחסדים⁴, והוא בדעת הכולל תרין עטרין דחו"ג. מתוקים הם הוא מספר שם אהו"ה שבדעת בד' מלואיו.

זהו הנחמדים מזהב ומפז רב, זהב הוא בינה, פז י"ל חכמה, וזהו שפז הוא מובחר מזהב, כי חכ' מובחר מבינה .. ומתוקים מדבש ונופת צופים, דבש הוא גבורה, דין דגדלות, נופת צופים י"ל חסד, והוא התרין עטרין דגבורה וחסד שבדעת וכו'.

(לקוטי לוי"צ ע' שפו ואילך)

א. מזה שנקט ג' מעלות אלו דוקא (אף שבודאי יש בתורה עוד מעלות) — מובן שג' ענינים אלו כוללים את כל המעלות שב"מלין דאורייתא".

מותר, ואע"פ שגופי הדבורים מעורבים בו" (שו"ע יו"ד ספ"א ס"ח), שזהו מורה על הענין דאתהפכא חשוכא לנהורא ומרירו למיתקא (ראה הוספות לתו"א קו, ד).

(1) ריש פרשתנו.
(2) ואתחנן ד, מד.
(3) תהלים יט, יא.
(4) להעיר, שענין זה מרומז במיוחד בדבש ("מתוקים מדבש") — שהרי "דבש דבורים,

תפארת לוי יצחק

ה

והביאור בזה — ע"פ דברי אאמו"ר שהג' תארים קדישין עלאין מתיקין הם ג' הבחי' חב"ד, כי, ג' בחי' חב"ד הם התחלת ג' הקוין שהם כללות סדר השתלשלות דעולם התיקון (שזהו כללות החילוק בין עולם התהו, שיש בו רק ב' קוין, לעולם התיקון, שיש בו ג' קוין⁵).

ומזה מוכן, שג' ענינים אלו הם לא רק בכללות "מלין דאורייתא", אלא בכל ענין שבתורה ישנם ג' ענינים אלו, שהם ג' הקוין דחב"ד.

ב. ונוסף לזה ישנו גם הענין ד"זאת חוקת התורה", שמורה על המשכת בחי' התענוג שבתורה בג' הבחי' דחב"ד שבתורה:

ג' הבחי' חב"ד שבתורה — הם בדרגת התורה כפי שקשורה עם סדר השתלשלות, כי, אפילו בחי' החכמה שלמעלה מהבנה והשגה, ועד שנקראת בשם קודש — הרי מזה גופא שצריך לשלול ולומר שזהו ענין של קודש, מלשון הפרשה והבדלה, מוכח, שזהו ענין ששייך עדיין לסדר השתלשלות, בדרך שלילה עכ"פ⁶; ועאכו"כ בחי' הבינה, "עלאין", הרי זה חלק העליון שבהשתלשלות גופא; ועאכו"כ בחי' הדעת — מפתח דכליל שית', ששייך לבחי' המדות.

ולמעלה מזה הו"ע "חוקת התורה" — אותיות החקיקה⁸, כמבואר בהמשך תרס"ו⁹ שענין החקיקה קשור עם ענין התענוג שלמעלה, בחי' עתיק, שמובדל בערך מכל סדר ההשתלשלות.

אמנם, התכלית היא שיומשך מבחי' התענוג דעתיק בבחי' החכמה, שזהו"ע פנימיות אבא פנימיות עתיק¹⁰, וכן בבינה, שהתגלות עתיק בבינה¹¹, ועד שיומשך גם במדות כו'.

וענין זה מרומז בהמשך מאמר הזהר שמקשר הפסוק "חוקת התורה" עם הפסוק "וזאת התורה גו'", בתוספת וא"ו — כי הוא"ו מורה על ההמשכה מלמעלה למטה¹², והיינו, שהענין ד"חוקת התורה", כפי שהתורה היא בבחי' עתיק, נמשך גם בדרגת התורה כפי שהיא בבחי' חב"ד.

(7) זח"ב קעז, רע"א. וראה לקו"ת ואתחנן

ו. ד. ובכ"מ.

(8) ראה לקו"ת ריש פרשתנו. ובכ"מ.

(9) ס"ע תעט ואילך.

(10) ראה לקו"ת נצבים מט, ד. וש"נ.

(11) זח"ג קעח, ב.

(12) תניא אגה"ת פ"ד.

(5) ראה תו"א וישלח כד, ד. ובכ"מ.

(6) שהרי דבר שאין לו שייכות כלל, אין צריך אפילו לשלול — כמו שלא שייך לומר "על איזו חכמה רמה ועמוקה שאי אפשר למששה בידים מפני עומק המושג, שכל השומע יצחק לו, לפי שחוש המישוש אינו מתייחס ונופל אלא על עשי' גשמית הנתפסת בידים" (תניא שעהיוה"א פ"ט).

ג. וביאור הענין בעבודת האדם:

"חוקה" — ש"כל היכא דכתיב חוקה עיכובא הוא"¹³ — היא באופן שכל הפרטים הם באותו התוקף. וכמובן בפשטות, שבמצוה שיש לה טעם ע"פ שכל, הרי ע"פ הטעם מובן איזה פרט במצוה הוא עיקרי, ואיזה פרט אינו עיקרי כ"כ, משא"כ בחוקה שלמעלה מהבנה והשגה, הרי בנוגע לכל פרט יתכן שזהו הענין העיקרי.

אמנם, כאשר העבודה היא באופן של "חוקה", מצד בחי' עתיק, שלמעלה מהבנה והשגה לגמרי — אזי יכול להיות שהעבודה תהי' באופן של קבלת עול, ורק בנוגע לכח המעשה, ללא אהבה ויראה, שאז הרי זה כגוף בלא נשמה¹⁴.

ולכן יש צורך להמשיך את הענין ד"חוקה" גם בג' הבחי' דחב"ד, ועי"ז יומשך גם במדות.

(משיחות ש"פ חוקת תשל"ז ותשל"ח)

*

ד. ויש לבאר גם השייכות של ביאור מעלת התורה ("מלין דאורייתא קדישין אינון וכו'") לפסוק "זאת חוקת התורה" שנאמר בפרה אדומה:

כללות ענין התורה הוא באופן של רצוא ושוב⁸ — שהרי התורה היא תורתו של הקב"ה, חכמתו ית', ואעפ"כ, "נתן לנו את תורתו", שניתנה למטה דוקא, לנשמות בגופים, ועד לענינים של טענות שקר כו', כדי לפעול בירור בגשמיות העולם להעלותו לאלקות.

וזהו גם ענין פרה אדומה, שבה רואים בגלוי ב' הענינים דרצוא ושוב⁸: שריפת הפרה הו"ע הרצוא — ביטול מציאות הפרה והפיכתה לאפר, ע"י האש, שטבעו לעלות למעלה; ולאח"ז ענין השוב — "ונתן עליו מים חיים אל כלי"¹⁵, שזהו"ע ההמשכה מלמעלה למטה, ע"י המים שטבעם לירד ממקום גבוה למקום נמוך¹⁶.

ה. ויש להוסיף, שבפרה אדומה מודגש כללות ענין התורה (רצוא ושוב) עוד יותר מאשר בעשרת הדברות (שעליהם נאמר² "זאת התורה

15) פרשתנו יט, יז.

16) ראה תענית ז, א.

13) פרש"י יומא מב, א.

14) ראה תניא פל"ח.

תפארת לוי יצחק

ז

אשר שם משה גו"ל¹⁷), אף שגם בהם ישנו הענין דרצוא ושוב ("אנכי"¹⁸ — הו"ע הרצוא, למעלה מהעולם, ו"לא יהי' לך גו"ל"¹⁸ — הו"ע השוב, לפעול בעולם):

ובהקדים דיוק לשון הזהר "מלין דאורייתא" — שלא מדובר אודות התורה כפי שהיא בבחי' המחשבה, אלא כפי שבאה בדיבור דוקא¹⁹, שבזה מודגשת יותר ההמשכה והפעולה למטה דוקא.

ובענין זה יש עליו בפרה אדומה לגבי עשה"ד — כי, אע"פ שבשעת אמירת עשה"ד הי' גילוי אלקות בעולם, שלכן "עוף לא פרח כו"²⁰, הרי גילוי זה הי' רק לפי שעה, אבל עדיין לא נפעלה התכלית דמ"ת לחדור במציאות העולם לעשותו כלי לאלקות;

וזוהו החידוש שבענין פרה אדומה — שגם בדרגא היותר תחתונה שבעולם, כמו פרה, "דקבילת מן שמאלא"²¹ (למטה גם מ"פני שור מהשמאל"²², שמקבלת ממנו), ופרה אדומה, שענין האדמומית מורה²³ על התגברות החומריות שבעולם (ועד שרומז על ענין הגלות כו"²⁴), ובאופן שהיא "תמימה" בענין החומריות, ועד שמעולם "לא עלי' עול" מלכות שמים — גם שם פועלת התורה שנעשה ענין של מצוה.

ועד כדי כך, שגם כאשר ישנו מעמד ומצב של טומאה הכי חמורה, ועד שאפילו משה רבינו, חכמה דקדושה, נתכרכמו פניו באמרו במה תהא טהרתו²⁵ — הנה גם שם נפעל ענין הטהרה ע"י פרה אדומה.

(משיחת ש"פ חוקת-בלק תשל"ב)

21 זהר פרשתנו קפ, ב.

22 יחזקאל א, יו"ד.

23 ראה גם לקמן אות ח' ס"ב.

24 ראה פסיקתא דר' כהנא פ' פרה. יל"ש

פרשתנו רמז תשכט. פסיקתא רבתי פי"ד.

בחיי ריש פרשתנו. זח"ב רלז, סע"א.

25 תנחומא פרשתנו ו. במדבר"ר שם

פי"ט, ד.

17 ראה פרש"י עה"פ, ובפי' נחלת יעקב.

18 שהם כללות התורה כולה, כי דבור

אנכי כולל כל רמ"ח מצות עשה, ולא יהי' לך

כולל כל שס"ה מצות לא תעשה (תניא רפ"כ).

19 וכמו ענין הקריאה בתורה —

ש"קורא להקב"ה לבוא אליו כביכול כאדם

הקורא .. וכבן קטן הקורא לאביו כו" (תניא

ספ"ז).

20 שמו"ר ספכ"ט.

— ב —

תורה דאצילות ותורה דבי"ע

דוק בלישנא דר' יוסי שאמר מלין, ולא פתגמי, כמו שאמר ר' אבא לעיל בר"פ קרח, הוא לאשמעינן שאפילו המלין בלבד, שהם תיבות ואותיות התורה, הם קדישין עלאין מתיקין. ותיבות ואותיות הם במל', שזהו בחי' ר' יוסי, לכן אמר מלין. ופתגם י"ל הוא הבנת והשגת הדבר, דהיינו להבין ענינו, והיינו בינה .. ולכן ר' אבא שבחינתו בינה, אמר פתגמי. (לקוטי לוי"צ חוקת ריש ע' שפז)

א. ויש להוסיף בביאור החילוק שבין דרשתו של ר' אבא בפ' קרח לדרשתו של ר' יוסי בפ' חוקת — ע"פ המבואר בהגהות מהרח"ו (שנדפסו על גליון הזהר):

בדרשתו של ר' אבא בפ' קרח — "כמה עלאין פתגמי אורייתא, כמה יקירין אינון, תאיבין אינון לעילא, תאיבין אינון לכלא" — מבאר הרח"ו ש"עלאין" הוא "בסוד תורה דאצילות הנק' תורה דלעילא", "יקירין" הוא "בסוד תורה דבריאה כו'", "תאיבין" הוא "בסוד תורה דיצירה כו'", ו"תאיבין .. לכלא" — "בסוד תורה דעשי' כו'".

ובדרשתו של ר' יוסי בפ' חוקת — "מלין דאורייתא קדישין אינון, עלאין אינון, מתיקין אינון" — מבאר הרח"ו ש"קדישין" הוא "מצד הבריאה היכל ק"ק", "עלאין" הוא "מצד יצירה כו'", ו"מתיקין" — "מצד העשי' כו'".

כלומר: בדרשה דפ' קרח — ההתחלה היא עם בחי' התורה דאצילות, ואח"כ אודות התורה דבריאה, תורה דיצירה ותורה דעשי', ואילו בדרשה דפ' חוקת — לא מדובר אודות בחי' התורה דאצילות, כי אם אודות בחי' התורה דבריאה, תורה דיצירה ותורה דעשי'.

וחילוק זה הוא בהתאם לחילוק שבין בעלי המאמר — ר' אבא ור' יוסי:

בחינתו של ר' אבא היא — ג' ספירות ראשונות, ובפרטיות — בחי' החכמה, שלכן נקרא "אבא". ולכן דרש ר' אבא אודות התורה דאצילות — כי בעולם האצילות מאירה בחי' החכמה!

(1) ראה רמ"ז לזח"ב רכ, ב. תו"א משפטים עה, א. סה"מ תרצ"ו ע' 119. וש"נ.

תפארת לוי יצחק

ט

ובחינתו של ר' יוסי היא — ספירת המלכות, כידוע² ש"יוסי" בגימטריא "אלקים", בחי' מלכות. ולכן דרש אודות בחי' התורה דבי"ע — בהתאם לבחינתו, בחי' המלכות ש"רגלי" יורדות" לעולמות בי"ע³.

ב. וביאור הענין בעבודת האדם:

החילוק שבין אצילות לבי"ע בעבודת האדם הוא — החילוק שבין העבודה דיום השבת לעבודה דימי החול:

בימי החול עוסק יהודי בעניני העולם, "שש שנים תזרע שדך גו"⁴, משא"כ ביום השבת — מכיון שאסור בעשיית מלאכה, הרי עבודתו של יהודי אינה בעניני העולם, כי אם בעניני קדושה בלבד. ונמצא, שהחילוק שבין העבודה דיום השבת לעבודה דימי החול — חילוק באופן של "הבדלה", "המבדיל בין קודש לחול". בין יום השביעי לששת ימי המעשה" — הוא ע"ד ובדוגמת החילוק שבין עולם האצילות לעולמות בי"ע.

ובפרטיות יותר — הרי זה החילוק שבין העבודה דלימוד התורה לעבודה דקיום המצוות:

העבודה דלימוד התורה היא בדוגמת עולם האצילות — שכן, בנוגע לדברי תורה מצינו⁵ שאינם מקבלים טומאה, שנאמר⁶ "הלא כה דברי כאש", ונמצא, שלימוד התורה הוא ע"ד ובדוגמת עולם האצילות, עליו נאמר "לא יגורך רע"⁷; אבל העבודה דקיום המצוות היא בדוגמת עולמות בי"ע — שהרי המצוות נתלבשו בדברים גשמיים דוקא, ועל ידם נפעל ברור וזיכוכ גשמיות העולם כו'.

ובכללות — הרי זה החילוק שבין יושבי אוהל, "מארי תורה", שעיקר עבודתם בלימוד התורה, לבעלי עסק, "מארי עובדין טבין", שעיקר עבודתם בבירור העולם, כמבואר באגה"ק⁸ "שיש ב' מיני נשמות בישראל, נשמות ת"ח העוסקים בתורה כל ימיהם, ונשמות בעלי מצוות העוסקים בצדקה וגמ"ח".

ועפ"ז מובנת ההוראה מדברי הזהר — הן דרשתו של ר' אבא (בפ' קרח) שמתחיל עם בחי' התורה דאצילות, והן דרשתו של ר' יוסי

(5) ברכות כב, א. רמב"ם הל' ק"ש בסופן.

(6) ירמ"י כג, כט.

(7) תהלים ה, ה. וראה לקו"ת במדבר ג,

סע"ג. וש"נ.

(8) ס"ה (קט, א).

(2) זח"ג רכג, א. סנהדרין נו, רע"א

ובפרש"י.

(3) משלי ה, ה. וראה אוה"ת נ"ך עה"פ

(ח"א ע' תקסד ואילך).

(4) בהר כה, ג.

(בפרשתנו) שמתחיל עם התורה דבי"ע — שאצל כאו"א מישראל צריכים להיות ב' אופני העבודה דאצילות ובי"ע, העבודה דשבת והעבודה דימות החול, העבודה דלימוד התורה והעבודה דקיום המצוות, כלומר, "גם ת"ח צריכים לעסוק בגמ"ח, כמארז"ל שאפילו תורה אין לו" (אם אינו עוסק בגמ"ח), וכן לאידך, גם בעלי עסק צריכים לקבוע עתים לתורה, ולא רק קביעת עתים (בזמן), אלא גם (ובעיקר) קביעות בנפשי¹⁰; החילוק אינו אלא בנוגע לעיקר העבודה שעוסק בה רוב הזמן, כמבואר באגה"ק⁸.

ויש להוסיף בזה, שגם אלו שלימוד התורה שלהם הוא בדרגת התורה דבי"ע (תוכן דרשתו של ר' יוסי בפ' חוקת), יש בזה גם בחי' התורה דאצילות (תוכן דרשתו של ר' אבא בפ' קרח) — שכן, גם בחלק הנגלה דתורה ישנו פנימיות התורה, נשמתא דאורייתא, עד לנשמתא דנשמתא כו"¹¹.

(משיחת ש"פ חוקת תשמ"ה)

---

9) יבמות קט, ב.   351. וש"נ.

---

10) לקו"ד ח"א ז, א. לקו"ש חי"ז ע'   11) זח"ג קנב, א.

יחוד זו"ן בלימוד התורה וקיום המצוות

מאן דאשתדל צאורייתא, כאלו קאים כל יומא על טורא דסיני וקביל
אורייתא, הדא הוא דכתיב' היום הזה נהיית לעם.

(זהר עט)

כשעוסק בתורה דהיינו מאן דאשתדל באורייתא, והוא שממשיך
המוחין לז"א, שהוא מוחין דגדלות הנמשכים לז"א, אז יש יחוד זו"ן,
דהיינו ההמשכה מז"א למל', שמתחברים יחד.

זהו כאלו קאים כל יומא על טורא דסיני וקביל אורייתא, והיינו
טורא דסיני הוא מל' הנבנית מהגבורות, זהו ששמה סיני', שהוא מספר
ק"ל, הה"ג², וכן טור"א הוא מספר גבור"ה. וקביל אורייתא הוא המשכה
מז"א שיש בו מוחין דגדלות, תורה, לטורא דסיני, מל', והוא חיבור זו"ן.

הה"ד היום הזה נהיית לעם, והיינו, כי העסק וההשתדלות בתורה
צריך להיות באופן שבכל יום יהיו בעיניו כחדשים³, כאילו היום הזה הוא
עומד על הר סיני ומקבל התורה. זהו היום הזה, שהוא מספר ג"פ הוי',
הוא הג' מוחין דגדלות חב"ד דתורה, הנמשכים בז"א, שאז יש יחוד זו"ן,
זהו נהיית לעם לה' אלקיך, הוי' ז"א, אלקיך מל'.

ודבר זה משה והכהנים הלויים¹, משה הוא חו"ב .. והכהנים הלויים
הם תרין עטרין חו"ג דדעת וכו'.

(לקוטי לוי"צ ס"ע שפז ואילך)

ב"היום הזה" יש ב' ענינים: (א) כפשוטו — שהעסק וההשתדלות
בתורה יהי' באופן שבכל יום יהיו בעיניו כחדשים, (ב) שהוא מספר ג"פ
הוי', הג' מוחין דגדלות חב"ד דתורה, שע"י המשכתם נעשה יחוד זו"ן.
ויש לבאר הקשר והשייכות שביניהם:

כדי שיהי' הענין דחדשים בכל יום (היפך השינוי והחלישות
שמצד גדר הזמן), צריך להיות חיבור ענין הזמן עם הבחי' שלמעלה
מהזמן.

(3) ראה שו"ע אדה"ז או"ח סס"א ס"ב.
וש"נ.

(1) תבוא כו, ט.
(2) = הה' גבורות.

וזהו הקשר עם ההמשכה מז"א למלכות, יחוד זר"נ — כי בחי' המלכות היא שרש ענין הזמן, ואילו בחי' ז"א היא למעלה משרש ענין הזמן.

וענינו בעבודה: ז"א ומלכות — הו"ע לימוד התורה (אות ו' דשם הוי"י) וקיום המצוות (אות ה' אחרונה)⁵. וענין יחוד זר"ן הוא — שלימוד התורה הוא לא רק באופן של שקר"ט, אלא גם' לאסוקי שמעתא אליבא דהלכתא' (שעי"ז ניתוסף בהלימוד עצמו, כי, בידעו שזה נוגע למעשה, אזי מתייגע ביותר כדי לכוין לרצון העליון⁸); וגם קיום המצוות הוא לא רק במעשה בפועל, אלא באופן שבא לאחרי (וחדור עם) לימוד ענין ותוכן המצוה בפרד"ס שבתורה.

וכן הוא גם בהיום דר"ה (כהמשך דברי אאמו"ר⁹ "שהפסוק הזה יל"פ שקאי על ר"ה") — כי, ר"ה כולל ומנהיג את כל ימי השנה (בדוגמת ה"ראש" שכולל ומנהיג את כל אברי הגוף)¹⁰, והיינו, שעם היותו יום אחד בשנה ("היום" סתם), שהוא בגדרי הזמן, מ"מ, הרי הוא כולל ומנהיג את כל ימי השנה ("היום הזה", דקאי על ר"ה שנקרא "זה"), בחי' שלמעלה מהזמן.

וענינו בעבודה — שהכריתת ברית דר"ה היא לא רק בנוגע ליום דר"ה עצמו, אלא נמשכת ופועלת על כל השנה כולה.

(משיחות ש"פ תבוא תשמ"א ותשמ"ה)

4) תניא שעהיוה"א פ"ז.
 5) תניא אגה"ת ספ"ד.
 6) נוסף לכך שהלימוד הוא על מנת לשמור ולעשות ולקיים.
 7) יומא כו, א.
 8) ראה המשך תרס"ו ע' שצ ואילך.
 9) נעתק באות שלאח"ז.
 10) ראה לקו"ת דרושי ר"ה נח, א ואילך.
 ובכ"מ.

— ד —

"היום הזה נהיית לעם" ו"הקים אותך היום לו לעם" — בר"ה

הפסוק הזה (היום הזה נהיית לעם¹) יל"פ שקאי על ר"ה. זהו היום הזה קאי על היום דר"ה (שנק' זה, כמ"ש² זה היום תחלת מעשיך, והוא למעלה מן בכ"ה באלול נבה"ע . . .), ואז נהיית לעם, כמ"ש³ למען הקים אותך היום להיות⁴ לו לעם, שקאי על ר"ה, ועיין בלקו"ת בד"ה אתם נצבים היום⁵, ע"ש.

והוא ע"י תקיעת שופר שבר"ה, שהמצוה הוא לשמוע, כמו שמברכים לשמוע קול שופר, זהו רישא דקרא¹ הסכת ושמע. והכפל הסכת ושמע, י"ל, תקיעות דמיושב ותקיעות דמעומד, שביחד יש בכל הק' קולות תת"ק טורמיטין, אך התקיעה האחרונה דתקיעות דמיושב היא גדולה, א"כ צריך לחשוב עוד טורמיט א', ויהי' בס"ה תתק"א, זהו הסכת ושמע מספר תתק"א במכוון.

(לקוטי לוי"צ ע' שפח)

א. וצריך להבין:

עצם השוואת שני הפסוקים — "נהיית לעם" ו"למען הקים אותך גו" — ניתן להבין, כיון שהכוונה היא רק להביא ראי' על כללות הענין ש"היום הזה נהיית לעם" שייך ליום דר"ה, וענין זה (ש"היום" קאי על ר"ה) מצינו בפירוש (בלקו"ת⁶) על הפסוק "למען הקים אותך היום לו לעם"⁷;

אבל צריך להבין הראי' ש"היום הזה" קאי על ר"ה "שנק' זה" — דלכאורה: הטעם ש"היום" קאי על ר"ה הוא (לא לפי שר"ה נקרא "זה", אלא לפי) ש"היום" גופא מרמז על ר"ה (בלשון רבינו הזקן⁸): "בכל

(7) ועפ"ז יתבאר גם דיוק לשון אאמו"ר "למען הקים . . . להיות לו לעם" (אף שבכתוב ליתא תיבה זו), כי בכללותו הוא אותו הענין ד"נהיית לעם". וראה לקמן בפנים. ולהעיר שגם בלקו"ת שם הלשון "למען הקים . . . להיות לו לעם".
(8) לקו"ת תבוא מב, א.

(1) תבוא כז, ט (ראה באות שלפני"ז).
(2) ר"ה כז, א.
(3) נצבים כט, יב.
(4) בנוגע להוספת תיבת "להיות" שליתא בכתוב — ראה לקמן הערה 7.
(5) לקו"ת ר"פ נצבים (מד, א ואילך).
(6) נצבים מד, ד.

מקום שנאמר היום הוא ראש השנה⁹), וכפי שמבאר הרמ"ז¹⁰ (שצויין בלקו"ת¹¹) ש"נקרא היום לפי שהוא יום הששי הידוע שבו נברא אדה"ר היום הידוע"; אבל אאמו"ר כותב ש"היום הזה נהיית לעם" קאי על ר"ה לפי ש"נק' זה" ולא (רק) מצד תיבת "היום"?

והתמיהה גדולה יותר: בהמשך ההערה מביא אאמו"ר את הפסוק "למען הקים אותך היום לו לעם" — "שקאי על ר"ה" — ושם¹² לא נאמר "היום" (היום) הזה" (ועד"ז לא נאמר "הזה" בפסוק¹³ "אתם נצבים היום" ש"קאי על ר"ה")?

אך הענין הוא — שבר"ה עצמו יש ב' בחינות: בחינה אחת שנקראת "היום" סתם, הקשורה עם הענין ד"הקים אותך היום לו לעם", ובחינה נוספת נעלית יותר שנקראת "זה"¹⁴, הקשורה עם "היום הזה נהיית לעם".

ב. ויש לבאר תחילה החילוק בין "נהיית לעם" שנאמר במ"ת, ל"הקים אותך .. לעם", כאשר "כינסם משה לפני הקב"ה ביום מותו"¹⁵ (ומזה יובן גם בנוגע ב' הענינים ד"נהיית לעם" ו"הקים אותך .. לו לעם" כפי שהם בר"ה):

גם לאחר הכריתת ברית דמ"ת שבנ"י נעשו עם להקב"ה, הרי יכול להיות שלאח"ז (אם הנהגת בני"י תהי' שלא כדבעי ח"ו) יהי' בזה שינוי¹⁶;

ראש השנה, יומא דאית ב' דינא קשיא כו"ו.
וראה אוה"ח לזח"ב שם ד"ה ר' אלעזר.

(11) שם מא, ג.

(12) אבל אין להקשות שלא נאמר "הזה" בפסוק (תבוא כו, יז) "את ה' האמרת היום וגו'" (ששייך לר"ה, כנ"ל הערה 9) — כיון שבא בהמשך לפסוק (שם, טז) "היום הזה ה' אלקיך מצוך גו'" (וראה גם לקו"ש ח"ט ע' 166).

(13) ר"פ נצבים.

(14) שהרי אע"פ ש(גם) "היום" (סתם, אבל) בה"א הידיעה מורה על "יום הידוע" — אין זה מגיע ל"היום הזה", שלא זו בלבד שהוא "יום הידוע" (בשכל וכו'), אלא שיכולים להראות עליו באצבע.

(15) פרש"י ר"פ נצבים.

(16) ראה גם תנחומא נצבים שם. ועוד.

(9) ועד"ז מבאר הפסוקים "היום הזה ה' אלקיך מצוך גו' את ה' האמרת היום* וגו'", שקאי על הכריתת ברית שנעשית בר"ה (לקו"ת שם מא, ג. מב, ג. וראה אוה"ת עה"פ. לקו"ש חכ"ד ע' 164).

(10) לזח"ב לב, ב. הועתק בנצוצי אורות לזהר שם. וראה גם אור החמה שם. — ובזח"ג (רלא, א) "בכל אתר דכתיב ויהי איהו צער .. ויהי היום דאית ב' צער, ודא הוא

(* ועפ"ז יש לבאר מ"ש בלקו"ת (שם מב, ב) בפירוש "האמרת", "הפעלת את ה' שיאמר מאמר זה בצלמנו כדמותנו" (אף שינסם עוד מאמרות לפני מאמר זה שהוא המאמר האחרון) — כיון ש"היום" קאי על ר"ה, שבו ה' המאמר ד"נעשה אדם בצלמנו כדמותנו" (בראשית א, כו).

וזהו החידוש במ"ש "לעברך בברית גוי' למען הקים אותך היום לו לעם" — שנעשה קיום בברית שבין ישראל להקב"ה לעד ולעולמי עולמים.

וכמודגש בפירושו רש"י: "למען קיים אותך (ומשנה מלשון הכתוב "לו לעם", ומפרש שהכוונה בזה היא) לפניו לעם" — שלא זו בלבד שבנ"י הם "לו לעם", העם של הקב"ה (אבל עדיין יכולים להיות בריחוק ממנו, שאז יש נתינת מקום שלא ירגישו שהם העם שבחר הקב"ה, ובמילא יכול להיות בזה שינוי כו'), אלא הם עומדים "לפניו"¹⁷ (יחד עמו), שאז בטוחים שלא תהי' שום חלישות בכריתת הברית.

ופירושו זה מבואר יותר ומתאים עם מ"ש רבינו הזקן בלקו"ת¹⁸ בפירושו "למען הקים אותך היום לו לעם": "להקים ולרומם אותך כדי שתהי' בבחי' עם" — "במדרגת עמו שהם אנשים כמותו ומתייחסים אליו"¹⁸ — "להיות ישראל עלו עד בחי' מחשבה העליונה".

וע"פ המבואר בלקו"ת¹⁹ שבכל ר"ה צ"ל ענין (זכרון ה) ברית בין בני"י להקב"ה, נמצא, שבר"ה נעשים ב' הענינים שבכריתת ברית ("להיות לו לעם", ו"הקים גוי' לו (לפניו) לעם"²⁰).

ג. ועפ"ז יש לכאר החילוק שגבי "נהיית לעם" נאמר "היום הזה", וגבי "הקים אותך לו לעם" נאמר "היום" סתם: בנוגע לר"ה נאמר²¹ (א) "זה היום תחלת מעשיך", (ב) "זכרון ליום ראשון"²²:

"זה היום תחלת מעשיך" — קאי על יום ששי למעשה בראשית, יום בריאת האדם, שאז נפעל הענין ד"זה"²³ — שאלקות יהי' בגילוי למטה, כיון שגילוי אלקות באופן של "זה" ישנו דוקא (בנשמת ה) אדם. ו(זכרון ל)יום ראשון" — קאי על כ"ה אלול (יום ראשון דמעשה בראשית), שהוא בחי' "כה": (עיקר) חידוש העולם שנפעל אז הי' באופן

17 ע"ד מ"ש בהתחלת הפרשה: "אתם נצבים היום כולכם לפני ה' אלקיכם".

18 ולא כהפירוש דתיבת "עם בכ"מ — "מלשון עוממות שהם דברים נפרדים וזרים ורחוקים מממעלת המלך" (תניא שעהיחודה"א רפ"ז. ובכ"מ).

19 תבוא מב, א. נצבים מד, א ואילך.

20 להעיר מהשינוי בלקו"ת שם, שבפ' תבוא (שבה נאמר "להיות לו לעם") כותב (מא, ג) ש"בכל שנה קודם ר"ה צריך כריתת

ברית מחדש"; ובפ' נצבים (שבה נאמר "הקים גוי' לעם") מכאר שבר"ה יש "זכרון הברית" (וראה לעיל הערה 7).

21 בתפלת מוסף דר"ה (ר"ה כז, א).

22 בהבא לקמן ראה ד"ה זה היום באוה"ת (דרושים לר"ה ע' א'תלב ואילך). בסה"מ תרס"ט (בתחלתו). ועוד. וראה לקו"ת נצבים מז, ב"ג.

23 ע"ד "זה א-לי", "נגלה עליהם והיו מראין אותו באצבע" (בשלח שם ובפרש"י).

ד"כה" — שמורה שלא רואים את הדבר עצמו, אלא רק "דמות" (השתקפות מהדבר), והיינו, שלא נראה חידוש העולם באופן שמראין באצבע; הכח האלקי שברא וחידש את מציאות העולם הוא (מצ"ע) בהעלם בעולם.

אבל עכשיו, שכל ההמשכות תלויות במעשה האדם, ולכן גם בריאת העולם מתחדשת בר"ה, יום בריאת האדם — הנה גם החידוש ד"יום ראשון" (בריאת העולם שהיתה בפעם הראשונה בכ"ה אלול) נפעל בר"ה (יום בריאת האדם); אלא שזהו ענינו של ר"ה כפי שנקרא (לא "זה היום", כי אם) "היום" סתם.

ד. ולתוספת ביאור:

חידוש בריאת העולם ("כה") בר"ה אינו ענין צדדי ונוסף (על מהותו העיקרי (יום ששי למע"ב, יום בריאת האדם)), אלא ענין שבא כתוצאה מזה שבר"ה מתחדש הענין ד"זה היום תחלת מעשיך", גילוי אלקות ששייך לאדם.

וכמובא²⁴ על זה המשל מ"אדם שעושה מלאכה מצד איזה תענוג ורצון שיש לה בה", שכאשר מתעייף מהמלאכה, צריך לעורר מחדש את התענוג במלאכה, ועי"ז שיחזור להתענג בה, יומשך בדרך ממי"א חיזוק בעשיית המלאכה, שלא תהי' "ברפיון ידים". ודוגמתו בנמשל — שבר"ה ממשיכים התענוג דלמעלה בענין המלוכה ("תמליכוני"), שזוהי השפעה פנימית²⁵ מלמעלה (מהות אלקות — "זה" הקשורה עם בני"אדם) דוקא; ועי"ז נעשה בדרך ממי"א החידוש דבריאת וחיות העולם (העשי'). ומובן, שכיון שהחידוש דבריאת וחיות העולם בר"ה בא כתוצאה מהתחדשות ההשפעה הפנימית לבני"א, הרי זה למעלה לגמרי²⁶ מחידוש העולם בכ"ה אלול — לא רק חידוש מציאות העולם, אלא שבעולם יהי' גילוי אלקות²⁷ (המשכת ה"זה" דר"ה ב"כה"), כמו ביום ששי למע"ב, שאדה"ר לא רק המליך את הקב"ה למלך, אלא פעל על כל הנבראים — "בואו נשתחוה ונכרעה נברכה לפני ה' עושונו"²⁸.

26 ראה סידור שם (רמו, ג) "שע"י הארת הפנימית יומשך תוספת ענו וכח לחיצוניות".

27 ראה גם לקו"ש ח"ד ע' 123. ועוד. 28 תהלים זה, ו. זח"ג ס"פ אמור. וראה פרקי דר"א פ"א.

24 סידור ד"ה להבין ענין תק"ש (רמו, סע"א ואילך).

25 ראה בארוכה סידור שם (רמד, סע"ג ואילך) ע"ד ב' ההשפעות — השפעה חיצונית לצורך העולמות, והשפעה פנימית לצורך הנשמות, ע"ש.

אלא שעדיין יש חילוק גדול בין הגילוי אלקות שבאדם לגילוי אלקות שבעולם — שבנשמת האדם יש ראיית מהות אלקות, "זה"; משא"כ בעולם, גם כשמאיר אלקות, אין האור בגילוי כ"כ, ומאיר רק באופן של "דמות", כנ"ל.

ואע"פ שהגילוי אלקות באופן ד"זה" (כמו שהוא באדם) הוא נעלה הרבה יותר מהגילוי שנעשה בעולם, מ"מ, השלימות שפועל ר"ה (יום בריאת האדם, "זה") בחידוש העולם (שגם בעולם יהי אלקות בגילוי), הוא לא רק תוצאה שבאה בדרך ממילא מהענין העיקרי דר"ה, אלא זה גופא ענין עיקרי בר"ה²⁹ — כי, שלמות ענין הגילוי הוא כשנמשך וחודר כל הענינים, גם במדרגות תחתונות³⁰ שאין בהם ראיית מהות אלקות, אלא רק גילוי באופן ד"זה"³¹.

ה. ועפ"ז מוכן גם שהענין ד"נהיית לעם" קשור עם "היום הזה" (בחי' זה), ו"הקים אותך .. לו לעם" קשור עם "היום" (סתם, בחי' כה): ב' הבחינות ד"זה" ו"כה" באדם עצמו הם נשמתו וגופו (או עצם נשמתו וחלק הנשמה המתלבש בגוף).

ובנוגע לענין הכריתת ברית, הנה במ"ת — "היום הזה נהיית לעם" — נפעל עצם הברית בין בני"י להקב"ה, שעיקרה מצד הנשמה, שאצלה מאיר אלקות בגלוי באופן ד"זה"²³. וכל זמן שבני"י היו במדבר, מופשטים מגשמיות העולם — הספיקה ברית זו לקיום ההתקשרות עם הקב"ה; אבל כשהוצרכו להכנס לארץ ישראל, ארץ נושבת, ולעסוק בענינים גשמיים וכו' — לא די בכריתת הברית שמצד הנשמה (עצמה), אלא יש

בלימודו, אלא) גם בענינים התחתונים שבו, דלכאורה אין להם שייכות ל"חכמתו" — שגם הם נעשים בהתאם לחכמתו. (31) ועפ"ז יובן מארז"ל (ספרי ורש"י ר"פ מטות — הובא בלקו"ת ואוה"ת שבהערה 22 לענין בחי' "זה" ו"כה" דר"ה וכ"ה אלול) שגם משה (שבהוספה על כל הנביאים נתבאר בלשון "זה") "נתבאר בכה אמר", ככל הנביאים — שזהו מפני שהשלמות דבחי' "זה" היא כשנמשכת גם בבחי' "כה". וראה לקו"ת שם (מוז, ג) שיש מעלה גם בבחי' "כה" (עצמה), שלכן צ"ל "התחברות ב' הבחי' יחד".

29) ועד שעיקר הדין דר"ה הוא על ענינים גשמיים — "על הגופות" (לקו"ת ר"ה נט, ב. וש"נ), כיון שההתגלות ד"פנימיות רצון העליון" צ"ל נמשכת "למטה להתלבש בגשמיות" (לקו"ת שם. וראה שם (והובא באוה"ת ד"ה זה היום הנ"ל), שלכן, התקיעה שענינה הצעקה דפנימיות הלב, צ"ל ע"י שופר גשמי דוקא). (30) וע"ד מ"ש הרמב"ם (הל' דעות רפ"ה) "כשם שהחכם ניכר בחכמתו כו' כך צריך שיהי' ניכר במעשיו במאכלו וכו'": הסימן לחכם אמיתי הוא כשחכמתו ניכרת (לא רק היכן שמהות חכמתו היא בגילוי,

צורך שהכר"ב שמצד הנשמה תומשך ותפעל גם בנשמה המלוכשת בגוף, ועי"ז — בהגוף עצמו, שגם במצב זה יהיו "לפניו לעם"³² (שאו תהי' הכר"ב באופן של קיום³³ נצחי, בכל המצבים שיהיו אצל בני) — שזהו בדוגמת המשכת בחי' "זה" ופעולתה בבחי' "כה".

(משיחות מוצש"ק פ' נצבים תשל"ח וש"פ תבוא
ח"י אלול תשמ"מ — לקו"ש חכ"ד ע' 192 ואילך)

המיוחדת בו ית'; והחידוש דהכריתת ברית שבפרשת נצבים הוא שגם בחי' זו נעשה "לפניו לעם" (וכן "עם" בפירושו הב' — "אנשים כמותו", כנ"ל ס"א). ועצ"ע.
(33) ע"ד בענין יחוד"ע ויחוד"ת, שהקיום בהעבודה דיחוד"ת הוא ע"י הארת יחוד"ע בה (ראה לקו"ת עקב יד, ג ואילך. סידור קח, סע"ג ואילך (הובא באוה"ת ד"ה זה היום הנ"ל. ע"ש). קונטרס עה"ח פ"ז ואילך).

(32) משא"כ הכריתת ברית שלפנ"ז ענינה רק "לו לעם" (ולא "לפניו"), כנ"ל — כי מכיון שהיא בהנשמה (מצ"ע), הרי כשהאדם הוא למטה, בגוף הוא "רחוק" מאלקות (וראה לקו"ת נצבים (נעתק לעיל סוס"א) "להקים ולרום אותך כו").
בסגנון אחר קצת: "לו לעם" היינו הבחי' בהאדם שהיא (מצ"ע) לא בקירוב לפניו ית' (עם מלשון עוממות), לא עצם נשמתו

— ה —

ר"ה — "היום הזה", "זה היום" ו"היום" (סתם)

א. נוסף על המבואר לעיל¹ החילוק בין ב' הענינים ד"היום הזה" ל"היום" סתם שבר"ה, הנה בפרטיות יותר יש חילוק בין "היום הזה" ל"זה היום" (שהרי רק "היום הזה" הוא מספר ג"פ הוי'), ועפ"ז יש בר"ה ג' ענינים: (א) "היום הזה", (ב) "זה היום", (ג) "היום" סתם.

והביאור בזה:

כתיב² "ויהי היום ויבואו בני האלקים להתייצב וגו'", ואיתא בזהר³ "דא הוא ראש השנה, יומא דאית ביי דינא קשיא על עלמא", ולכן נאמר "בני האלקים" דוקא, כי שם אלקים קשור עם ענין הדין כו'.

וזהו הפעולה דתקיעת שופר — שע"ז עומד הקב"ה מכסא של דין ויושב על כסא רחמים⁴, ובמילא מתבטלים כל עניני דינים וקטרוגים שמצד שם אלקים.

ונוסף לזה ישנה גם פעולת היום דר"ה עוד לפני תק"ש, ואפילו לפני הזמן שיכולים לתקוע בשופר (לפני עלות השחר) — שהרי כבר בליל ר"ה ישנו הציווי "אכלו משמנים ושתו ממתקים גו' כי קדוש היום גו'",⁵ ועושים כמה סימנים שמורים שתהי' שנה טובה ומתוקה כו'.

ויש גם פעולת היום דר"ה על היום שלפניו — שכבר בערב ר"ה לובשים לבנים ומתעטפים לבנים כו', כיון שבטוחים שזוכים בדין⁶.

ויש לומר, שג' דרגות הנ"ל (הפעולה דתק"ש, פעולת היום דר"ה לפני הזמן דתק"ש, וערב ר"ה) הם לנגד ג' הדרגות ד"היום הזה", "זה היום" ו"היום" (סתם).

ב. וכמו"כ ישנם ג' דרגות בספירת המלכות — ענינו של ר"ה ("תמליכוני עליכם"):

(5) נחמ"י ח, יו"ד. וראה שו"ע אדה"ז
או"ח סתקפ"ג ס"ד. וש"נ.
(6) טווא"ח סוסתקפ"א.
(7) ר"ה טז, סע"א. וש"נ.

(1) אות ד'.
(2) איוב א, ו. ב, א.
(3) ח"ג רלא, א.
(4) ויק"ר פכ"ט, ג. שם, ו.

ספירת המלכות נרמזת באות ד' — מלשון דלות⁸, כיון ש"לית לה מגרמה כלום"⁹.

ולמעלה מזה — כפי שנרמזת באות ה', שהיו"ד שניתוסף בה' על הד' מורה על השפע שנמשך בה מבחי' ז"א, כדאיתא בזהר¹⁰ בענין "נער" ו"ליל" חסר ה', שזהו משום ד"לא קבילת דכר".

ולמעלה מזה — היחוד דאות ה' עם אות ו', יחוד זו"ן, יחוד שמשא וסיהרא, שזהו ענינו של ר"ה — היחוד ד"כה" (מלכות) עם "זה"¹¹ (ז"א¹²).

(משיחת ש"פ נצבים תשל"ז)

8) אבל לא כמו אות ר', מלשון רישות, שמורה על לעו"ז — כיון שבאות ד' ישנו היו"ד שמאחוריו, שהו"ע היסוד שממנו מקבלת המלכות (ראה ד"ה באתי לגני השי"ת פ"ז).

9) ראה זהר ח"א קפא, א. רמט, ב. ח"ב ריח, ב.

10) ח"ב לח, ב.

11) ראה לקו"ת נצבים מז, סע"ב.

12) ראה גם המשך תער"ב ח"א פשמ"ח-נה.

היום הזה — ר"ה ומ"ת

א. בנוגע להשייכות ד"היום הזה" לר"ה, יש להעיר גם מלקו"ת ר"פ תבוא' על הפסוק² "היום הזה ה' אלקיך מצוך לעשות את החוקים וגו'":

"להבין פירוש היום הזה, ולא פירש איזה יום — משום דהמקרא מחובר לפרשה שלמעלה הימנה שמסיימת ארץ זבת חלב ודבש³, שקודם שנכנסו לארץ ה' כריתת ברית על קבלת התורה, מלבד הברית אשר כרת אתם בחורב. וזהו היום הזה וגו', דהיינו בשעת כניסתן לארץ".

וממשיך, ש"כמו שיש בחי' זו בעולם, כך יש בשנה, והוא בראש השנה, ולכן קורין פרשה זו קודם ראש השנה, כי היום הזה וגו' קאי על ר"ה .. ובכל שנה קודם ר"ה צריך כריתת ברית מחדש על קבלת התורה, שבראש השנה הוא בחי' מצוך לעשות את החוקים וגו'".

ב. ויש לבאר הקשר והשייכות של ראש השנה עם קבלת התורה (שעל זה קאי פשוט הכתוב "היום הזה ה"א מצוך וגו'"):

כללות הענין דר"ה הוא — הכתרת המלך, "שתמליכוני עליכם"⁴. ולאחרי ובהמשך לקבלת המלכות בא הענין דקבלת התורה — "אגזור עליכם גזירות"⁶.

וב' ענינים אלו קשורים עם השופר דר"ה:

ובהקדים ביאור השייכות דתק"ש עם ענין הכריתת ברית ("למען הקים אותך היום לו לעם") — כי, הענין דתק"ש הוא באופן שתוקעים בצדו הצר של השופר, כמ"ש "מן המיצר קראתי י"ה", ועי"ז יוצא הקול מצדו הרחב של השופר — "ענני במרחב י"ה", שהו"ע מרחב העצמי, שקשור עם בחי' התנשאות עצמית כו'⁸.

קבלו מלכותי ואח"כ אגזור עליכם גזירות; ובר"ה שעיקרו הכתרת המלך, יש צורך להדגיש שענין קבלת המלכות צריך לבוא בכל פרטי עניני העבודה דקיום התומ"צ.

(7) תהלים קיח, ה.
(8) ראה ד"ה מן המיצר אעת"ר (סה"מ אעת"ר בתחלתו). תרצ"ה (סה"מ קונטרסים ח"ב שכב, א ואילך).

(1) מא, ג.
(2) תבוא כו, טז.
(3) ראה גם לקו"ש ח"ט ע' 231 ואילך.
(4) ר"ה טז, סע"א. ושי"ג.
(5) ראה מכילתא (ויל"ש) עה"פ יתרו כ, ג.
(6) תו"כ ופרש"י עה"פ אחרי יח, ב.
(7) אלא שבמ"ת שעיקרו הקיום דתומ"צ, יש צורך להדגיש הענין דקבלת המלכות —

והענין בזה — שע"י הביטול של בנ"י מכל וכל (כמודגש בכך שתוקעים בקרן של בהמה⁹), מתאחדים ונעשים מציאות אחת עם בחי' התנשאות העצמית.

והרי זה ענין אחד עם הענין דכריתת ברית — כמבואר בלקו"ת¹⁰ שענינה "להיות שניהם עוברים בתוך גוף אחד להיות לאחדים".

ונוסף על כללות ענין הכריתת ברית — קשור הענין דתק"ש עם הכרת המלך, כפי שנהוג להכתיר את המלך בחצוצרות וקול שופר; וגם מזכיר ומעורר את קול השופר דמ"ת, כפי שאומרים בברכת שופרות דר"ה: "אתה נגלית .. על הר סיני .. ובקול שופר עליהם הופעת כו"י¹¹.

ויש להוסיף, שגם לימוד התורה קשור עם ענין המלכות — שהרי "מאן מלכי¹² רבנן¹³". ועי"ז ניתוסף גם בענין הכרת המלך — כי, כאשר "מלכי רבנן" פועלים את ענין ההכתרה (והיינו, שאע"פ שהם עצמם בבחי' מלכים, מתבטלים הם לגבי הקב"ה, בדוגמת שר גדול, שבעמדו לפני המלך מתבטלת מציאותו), אזי נעשה הקב"ה מלך (מלכי) המלכים.

ג. וענין זה קשור גם עם הכניסה לארץ ישראל¹⁴ ("שקודם שנכנסו לארץ הי' כריתת ברית על קבלת התורה .. וזהו היום הזה וגו', דהיינו בשעת כניסתן לארץ") — שצריך לידע שגם ענין זה הוא באופן ד"היום הזה", "בכל יום יהיו בעיניך חדשים"¹⁵, היינו, ש"היום הזה" נותן לו הקב"ה כחות הדרושים ליכנס לארץ ישראל, ושתהי' הכניסה לארץ באופן הקשור עם קבלת עול וביטול להקב"ה, שיבוא לידי ביטוי בקיום התומ"צ.

(משיחות ש"פ תבוא ח"י אלול תשל"ג, תשמ"מ, תשמ"ג, וש"פ נצבים תשמ"א)

(9) ראה סידור (עם דא"ח) שער התקיעות רמב, א. ובכ"מ.	(ספרי ופרש"י דברים א, ז. ועוד).
(10) נצבים מד, ב.	(13) ראה גיטין סב, סע"א. זח"ג רנג, ב (ברע"מ).
(11) ראה אבודרהם בטעמי התקיעות (בשם הקס"ג).	(14) נוסף על המבואר בלקו"ת, "שר"ה הוא ענין אחד עם תורה שבעל פה", שזוהי בחי' ארץ ישראל.
(12) נוסף על ענין המלוכה שנעשה מצד הביטול והקב"ע — שהרי "עבד מלך מלך"	(15) פרש"י עה"פ.

— ז —

היום הזה נהיית לעם — בקשר לבעש"ט ואדמו"ר הזקן

א. הענין ד"היום הזה נהיית לעם" שבפ' תבוא', שחל ברוב השנים בסמיכות לח"י אלול — קשור גם עם ענינם של הבעש"ט ואדמו"ר הזקן, שיום הולדתם בח"י אלול:

"(היום הזה) נהיית לעם", שהו"ע הכריתת ברית בין בני"ע עם הקב"ה — שייך לענינו של הבעש"ט: בהתעוררות וגילוי נקודת היהדות, עי"ז שהי' מחזור במושבות בני"ע ומשתדל שיאמרו "ברוך ה'" וכיו"ב, ועד להחידוש בהתגלות תורת החסידות הכללית.

וענין "היום הזה", "שהוא מספר ג"פ הוי", הוא הג' מוחין דגדלות חב"ד דתורה³ — שייך לענינו של רבינו הזקן, מייסד תורת חסידות חב"ד.

ב. ויש להוסיף בזה:

בפירוש "היום הזה" בנוגע ללימוד התורה ("מוחין דגדלות חב"ד דתורה"), מבאר אאמו"ר, ש"העסק וההשתדלות בתורה צריך להיות באופן שבכל יום יהיו בעיניו כחדשים, כאילו היום הזה הוא עומד על הר סיני ומקבל התורה".

וכדי לפעול ענין זה בעבודה בפועל — הרי זה ע"י ההתבוננות בתורת הבעש"ט שנתבארה ע"י רבינו הזקן בהתחלת שער היחוד והאמונה: "כי הנה כתיב' לעולם ה' דברך נצב בשמים, ופי' הבעש"ט כי דברך שאמרת יהי רקיע בתוך המים וגו', תיבות ואותיות אלו הם נצבות ועומדות .. בתוך כל הרקיעים לעולם להחיותם .. כי אילו היו האותיות מסתלקות .. היו כל השמים אין ואפס ממש .. וכן בכל

הגדול, ותפארת הוא בחי' דעת שהוא כולל

חסד וגבורה כו".

(4) תהלים קיט, פט.

(5) דאף שנמצא במדרש תהלים (הובא בלקו"ת אחרי כה, ג) — הנה הבעש"ט "פירש" ("פארשפרייט") וגילה זאת כו' (ראה לקו"ש ח"ז ע' 64 הערה 40. ובכ"מ).

(1) כז, ט.

(2) ומרומז גם בהתחלת הפסוק: "הסכת ושמע ישראל" — שמו של הבעש"ט.

(3) ולהעיר גם מהמבואר בלקו"ת (תבוא מב, ב) בפירוש המשך הכתובים: "ולתתך עליון גו' לתהלה ולשם ולתפארת", ש"תהלה מלשון בהלו נרו שהוא לשון אורה, בחי' חכמה, ראי', ושם הוא בחי' בינה, שנקרא שם

הברואים שבכל העולמות כו" — דכיון שברגע זה ממש היתה התהוות הבריאה מאין ואפס ממש, הרי מובן בפשטות איך יכול להיות לימוד התורה (וכללות העבודה בקיום התומ"צ) באופן ד"כחדשים".

ג. וענין זה קשור גם עם ר"ה — שהרי "היום הזה קאי על היום דר"ה":

ענינו של ר"ה הוא — "זה היום תחלת מעשיך", חידוש התהוות הבריאה, שהרי אע"פ שבפעם הראשונה נברא העולם בכ"ה אלול, ור"ה הי' יום הששי למע"ב, יום ברוא אדה"ר, הרי הענין דר"ה שבכל שנה ושנה הוא לא רק ביחס לבריאת האדם, אלא ביחס לבריאה כולה⁶.

וכמבואר בדרושי ר"ה⁷, שבכל שנה חוזרים כל הענינים לקדמותם כו', וע"י תק"ש פועלים המשכה חדשה מהשורש ומקור הכי נעלה — פנימיות התענוג, עד למטה מטה בבחי' העשי'.

וע"פ תורת הבעש"ט אודות חידוש ההתהוות מאין ואפס המוחלט בכל רגע, נמצא, שכל רגע הוא כמו ר"ה ממש!

(משיחות ש"פ תבוא ח"י אלול תשמ"ג וש"פ תבוא תשמ"ו)

6) ראה לקו"ת דרושי ר"ה נד, סע"ד ואילך. ובכ"מ. וראה גם לעיל אות ד' ס"ג.
7) ראה סידור (עם דא"ח) שער התקיעות רמד, ג ואילך. ובכ"מ.

— ה —

"מלה חדתא" בפרשת פרה אדומה

רבי שמעון ורבי אבהו ורבי אלעזר ורבי יוחנן הוו שכימי צני רבי פנחס
 בן יאיר, אמר רבי פנחס לרבי שמעון, צמטותא מנך .. צפרשתא דא אימא
 מלה חדתא, אמר ל' ומאי היא, אמר ל', זאת חוקת התורה¹ .. אמר לרבי
 אלעזר צרי, אלעזר, קום צקיומן, ואימא מלה חד צפרשתא דא וכו'.

(זהר חוקת קעט, סע"צ ואילך)

מה שביקש רפב"י שיאמר המלה חדתא בפרשת פרה אדומה דוקא,
 הוא, כי רפב"י בחינתו הוא ע"ד אברהם אבינו², והנה באברהם כתיב³
 ואנכי עפר ואפר, שבשביל שאמר אפר, זכו בניו לאפר פרה, כדאיתא
 בסוטה ד"ז⁴ .. לכן ביקש שיאמר בפ' פרה דוקא.

וביקש שר"ש דוקא יאמר, כי ר"ש הוא בחי' דעת⁵, ודעת הוא סדר
 טהרות⁶, שזהו מה שפרה אדומה מטהר טומאת מת⁷, לכן ביקש שר"ש
 דוקא יאמר.

ור"ש אמר לר"א שהוא ידרוש, הוא ע"ד כמו שהפרה הראשונה
 נעשית באלעזר הכהן, כמ"ש⁸ ונתתם אותה אל אלעזר הכהן.

(לקוטי לוי"צ ס"ע שפט ואילך)

א. ועדיין צריך להבין:

כיון שהענין דפרה אדומה שייך לבחינתו של רפב"י — למה לא
 אמר בעצמו "מלה חדתא" בפרשת פרה אדומה? ועד"ז רשב"י — שממנו
 ביקש רפב"י לומר "מלה חדתא" בגלל שענינה של פרה אדומה שייכת
 לבחינת רשב"י — לא אמר בעצמו אלא ביקש מר"א בנו?

גם צריך להבין מהו הדיוק שיאמר "מלה חדתא" דוקא —
 דלכאורה מצד השייכות לפרה אדומה מספיק לדרוש בפרשה זו, ומהי
 ההדגשה באמירת "מלה חדתא" דוקא?

(1) ריש פרשתנו.
 (2) "כמ"ש בהקדמת זוהר די"א ע"ב דהא איהו בהאי דרגא קאים" (לקוטי לוי"צ כאן).
 (3) וירא יח, כז.
 (4) ע"א. וכ"ה בחולין פח, סע"ב.
 (5) "כמ"ש בנצוצי אורות לעיל דק"ז
 ע"ב או"ק ג" (לקוטי לוי"צ כאן).
 (6) שבת לא, סע"א.
 (7) "כמ"ש בלקו"ת בהביאור דזאת חקת
 התורה דרוה"ר ע"ש" (לקוטי לוי"צ כאן).
 (8) פרשתנו יט, ג.

ב. ויש לבאר תחילה השייכות דפרה אדומה לאברהם (שזו היתה בחינתו של רפכ"י, שלכן ביקש שיאמר בפרשת פרה דוקא) — כדברי הגמרא⁹ "בשכר שאמר אברהם אבינו ואנכי עפר ואפר זכו בני לשתי מצות אפר⁹ פרה ועפר סוטה":

ובהקדים — שכיון שנתנית השכר היא באופן של מדה כנגד מדה¹⁰, הרי מובן, שהשייכות של שתי המצוות "אפר פרה ועפר סוטה" לאמירת אברהם "ואנכי עפר ואפר" אינה רק מצד דמיון התיבות¹¹ ("עפר ואפר"), אלא לפי שהתוכן של שתי מצוות אלו הוא דומה לתוכן הנהגת אברהם באופן ד"אנכי עפר ואפר" (ענווה ושפלות בתכלית¹²).

וצריך להבין מהי השייכות ביניהם בתוכן ענינם — דלכאורה אדרבה, התוכן (פנימי) של פרה אדומה היא ענין הפכי מעבודתו של אברהם:

מדתו של אברהם היא מדת החסד — "אברהם אוהבי"¹³, וכידוע שאברהם ה'י נדיב בממונו בגופו ובנפשו¹⁴, ועד ש"אמרה מדת החסד כל ימי כו' אברהם עמד שם במקומי"¹⁵, שהחליף את מדת החסד;

משא"כ פרה אדומה — ענינה¹⁶ גבורה בתכלית, כדאיתא בזהר¹⁷ "פרה דקבילת מן שומאלא" (ובפרט ע"פ המבואר בכתבי האריז"ל¹⁸ ש"פרה", בתוספת ה', רומז על ה' גבורות), ובפרט שהיא "פרה) אדומה", שגם מראה אדום רומז על גבורות¹⁹, ועד שצריכה להיות "תמימה באדמומית"²⁰ — גבורות בתכלית²¹. ועד שמצינו במדרש²² שכל ד'

שריפה, ובאופן שיאחזו אש ברובו ככולו (רמב"ם הל' פרה אדומה פ"ג ה"ב).

17 ח"ג קפ, ב.

18 טעמי המצות, שער המצות וס' הליקוטים פרשתנו. הגהות הרח"ו לזהר שם.

19 זהר שם. כתבי האריז"ל שבעה עשר

הקודמת. פרש"י לתולדות כה, כה. ובכ"מ.

20 רש"י פרשתנו יט, ב — מספרי שם.

רמב"ם הל' פרה אדומה פ"א ה"ב ואילך.

21 אבל להעיר שבזהר שם מפרש

"תמימה" — "שור תם דינא רפיא". וברע"מ

(בזח"ג שם): תמימה מסטרא דחסד דאיהו

דרגא דאברהם.

22 פסיקתא דר"כ פ' פרה. יל"ש פרשתנו

רמז תשנט.

9 כ"ה הסדר בסוטה וחולין שם. וראה הגהה על הגליון שם.

10 ראה סוטה ח, ב ואילך. ועוד. וראה

תניא פל"ט (נג, א): משכרה נדע מהותה.

11 וכן מצד הגימטריא — ראה בעה"ט

וירא שם.

12 ראה חולין פט, א. ועוד.

13 ישע"י מא, ח. וראה ס' הערכי-חב"ד

ערך אברהם אבינו ס"א-ג. וש"נ.

14 ראה ארחות צדיקים שער יז: בממון

.. בגוף .. בחכמה.

15 ס' הבהיר סקצ"א "זח"א בהשמטות

רסד, ריש ע"ב) — הובא ונת' בפרדס שכ"ב

פ"ד.

16 כולל גם אופן עבודתה — ע"י

תפארת לוי יצחק

כז

התנאים בפרה — אדומה תמימה אשר אין בה מום אשר לא עלה עלי' עול — רומזים על ד'23 הגלויות.

ולהעיר: אילו הי' מדובר אודות אודות מי החטאת (של הפרה אדומה), אזי לא היתה תמיהה בדבר, כיון ש"מים" (שיורדים ממקום גבוה למקום נמוך24) הם בחי' חסד25 (ובפרט מי חטאת שהם "מים חיים"26); אבל כאן ההדגשה היא דוקא על אפר פרה27, והרי האפר בא מהפרה גופא28.

ג. ויש לומר הביאור בזה:

ידוע29 שיש ב' אופנים במדת החסד: (א) חסד מצד הגדולה30. וכמו מלך גדול או שר ועשיר מופלג, שמצד הרגש גדלותם עומדים בתנועה של נדיבות בהרחבה גדולה, להשפיע "רבי31 טוב וחסד לכל הבריות קטן כגדול"32. (ב) חסד הקשור עם ביטול ושפלות דוקא — חסד דאברהם, שאמר "ואנכי עפר ואפר", שדוקא בגלל שהחשיב את עצמו קטן מכולם — "משים עצמו כשיריים"33 — לכן השפיע חסד לכולם.

והחידוש ויתרון המעלה שבחסד שמצד ביטול ושפלות — לא רק בכך שלהיותו בטל ושפל מאד, וכל השאר "חשובים ממנו", נותן לזולתו

הו"ע הרצוא. וראה שערי אורה (מו, ריש ע"ב) ד"אפר ביסוד האש". ולהעיר מתוך תולדות ד, רע"א.

29 בהבא לקמן — ראה לקו"ת עקב יז, ג ואילך. תו"ח שם (ואילך). אוה"ת וירא צ, סע"א ואילך. המשך תער"ב ח"א פרק רמ. ד"ה קטונתי עטר"ת (סה"מ עטר"ת ע' קיז ואילך). ועוד. וראה אגה"ק סי' ב.
30 היינו חסד דקדושה (רב חסד) — ראה ב(רוב ה) מקומות שבהערה הקודמת.

31 ל' האוה"ת שם צא, סע"א.
32 ומה יכול להשתלשל למטה חסד דקליפה — חסד דישמעאל (כש"צא ממנו, מאברהם) — שבא מצד גבהות וגסות, "בכדי להראות את עשרו ותפארת גדולתו ולהיות לו לשם ולתפארת" (לקו"ת שם יח, א).
33 ר"ה יז, ריש ע"ב. ושי"נ.

---

23 שלאחרי גלות מצרים ("פרה זו מצרים"). ועיין ל"ת להאריז"ל ר"פ תצא. ס' הליקוטים שם. ועוד.

24 ראה תענית ז, א.
25 ראה תניא ספ"ד. שער היחוד והאמונה פ"א (פח, ב). ובכ"מ. — ובלקו"ת ותו"ח שבהערה 29 לענין חסד דאברהם.
26 פרשתנו שם, יז. וראה בארוכה לקו"ת פרשתנו (נו, ב ואילך) ש"מים חיים" הו"ע השוב.

27 ולהעיר שגם עפר סוטה ענינו גבורות (ראה זח"ג קכה, א: ומן העפר .. דדינא קשיא. מאו"א אות ע' סכ"ד. ועוד).

28 ואף שהוא רק אפר הנשאר מהפרה — מ"מ ה"ז שייך לענין הגבורה (ראה טע"מ וס' הליקוטים שם: חומש הדינין). וראה בארוכה לקו"ת פרשתנו שם שאפר פרה

"מכל אשר לו"³⁴, ואילו הוא בעצמו מתפרנס "מהשיריים והמותרות" (משא"כ בחסד שבא מצד הגדולה, שמשאיר העיקר לעצמו, ולזולת נותן רק את השיריים), אלא יתירה מזה — ש"אפילו מגיע לו רעותא מהגמילות חסד", אינו נמנע מלגמול חסד³⁵.

וכפי שמצינו באברהם, שהחסד שלו הי' מצד ההרגש ד"אנכי עפר ואפר" (כנ"ל) — שהי' מוכן להעמיד בסכנה³⁶ את חיי הגוף בכדי לעזור לזולת, כמסופר בפ' לך³⁷ (שזהו סיפור (מפורש) הראשון³⁸ אודות התעסקותו של אברהם במדת החסד), שלצורך הענין של פדיון שבויים³⁹ (אף שבחסד גופא הרי זה "מצוה רבה"⁴⁰) סיכן אברהם את עצמו⁴¹ וערך מלחמה עם מלכים גיבורים⁴².

יתירה מזה, שבשביל זה "נתן" גם מהרוחניות שלו [וכיון שכל חייו לא היו חיים בשריים, אלא חיים רוחניים]⁴³, הרי זה מס"נ גדולה יותר באין ערוך מלהעמיד בסכנה את חיי הגוף] — שאמר להקב"ה "להמתין לו עד שירוך ויכניס את האורחים"⁴⁴, היינו, שהי' מוכן להתנתק מהענין דהקבלת פני השכינה (ובתכלית העילוי⁴⁵) בשביל הכנסת אורחים (אפילו כאלו (שחשב) שהם "ערביים (ש)משתחווים לאבק רגליהם"⁴⁶, שזהו האופן הכי תחתון בעבודה זרה — היפך לגמרי מהקבלת פני שכינה).

(41) ראה השקו"ט (פתחי תשובה יו"ד שם. וראה אנציקלופדי' תלמודית ערך הצלת נפשות ע' שמח"ט וש"נ) — אם מותר (או מחוייב) ליכנס לספק סכנה ע"ז או לאו. ע"ש. (42) אשר בשביל להדגיש זה האריך הכתוב בהסיפור (פרש"י לך יד, ט. וראה פרש"י שם, טו ד"ה לילה "לא נמנע"). (43) ל' אדה"ז — אגה"ק ביאור לסי' זך בתחלתו. — יתירה מזו בהאבות שהן הן המרכבה (ב"ר פמ"ז, ו. פפ"ב, ו). וראה תניא פכ"ג (כח, ב): כל אבריהם כולם .. כל ימיהם. שם רפל"ד: כל ימיהם לעולם לא הפסיקו אפילו שעה אחת. ובמאמרי אדה"ז הקצרים (ע' תקמ): אפי' בשינתם. (44) פרש"י וירא יח, ג. שבת קכז, סע"א. (45) שהרי גם בזמנים שלא הי' במצב ד"הקבלת פני שכינה" הי' מרכבה לה', כל ימי חייו (כנ"ל הערה 43), ובמילא מוכן גודל העילוי שהי' אצלו כאשר "וירא אליו ה'". (46) פרש"י וירא יח, ד — מב"מ פו, ב.

(34) ובתו"ח (שם, א): הי' יכול להניח כל עצמותו בשביל אחרים (וצע"ק בתו"ח ח"ש קלט, ד: חוץ מעצמותו). (35) לקו"ת שם. (36) ולהעיר, שאמירת אברהם ואנכי עפר ואפר היתה בקשר לתפלת אברהם על אנשי סדום, שהעמיד עצמו בסכנה להתפלל עליהם (ד"ה אשר ברא (פ"ה) וכל הנהנה (פ"ח. ע"ש) תרפ"ט (בסה"מ קונטרסים ח"א)). (37) יד, יד-טז. (38) עוד לפני הסיפור אודות הכנסת אורחים, שמסופר בתורה כבודך אגב, בקשר ובהקדמה לבשורה אודות לידת יצחק; או רק ברמז — "ויטע אשל", "פונדק האכסניא" או "פרדס להביא ממנו פירות לאורחים בסעודה" (וירא כא, לג ובפרש"י). (39) ראה לקמן בפנים ס"ו. (40) ב"ב ח, ריש ע"ב. רמב"ם הל' מתנות עניים (פ"ח סה"י). ובטושו"ע (יו"ד ר"ס רנב): מצוה גדולה (וכ"ה ברמב"ם שם בתחילת ההלכה. וראה ב"י שם).

תפארת לוי יצחק

כט

וכל זה — בגלל היותו בתכלית הביטול "ואנכי עפר ואפר", שלכן הי' מונח אצלו שכל אחד, יהי' מי שיהי', קודם אליו, ועד שאפילו את הרוחניות שלו צריך להניח הצדה כדי לעזור לזולת בגשמיות.

ד. וזוהי השייכות של אמירת אברהם "ואנכי עפר ואפר" לשתי המצוות ד"אפר פרה ועפר סוטה" — כיון שקיומן קשור דוקא עם הרגש החסד שבא מצד "ואנכי עפר ואפר" כפי שהי' אצל אברהם (למסור נפשו ברוחניות — כנ"ל שזוהי מס"נ גדולה יותר — כדי לעזור לזולת):

הדין בפרה אדומה — ש"כל העוסקין בפרה מתחלה ועד סוף מטמאין כו"⁴⁷. והיינו⁴⁸, שנדרש מהכהן⁴⁹ — שענינו קדושה וטהרה ולשרת בביהמ"ק — לירד ממדרגתו ועד למצב של טומאה (שעי"ז לא יוכל לעבוד בביהמ"ק) בכדי שיוכל לפעול טהרה עבור יהודי טמא מת, אבי אבות הטומאה⁵⁰, שזה מורה על הניתוק רח"ל מקדושה, שהרי כאשר "אתם הדבקים בה' אלקיכם (אזי) חיים כולכם היום"⁵¹, שלא שייך ענין המיתה והטומאה⁵².

ועד"ז בנוגע ל"עפר סוטה", שכדי "לעשות שלום בין איש לאשתו אמרה תורה שמי שנכתב בקדושה ימחה על המים"⁵³ — שהרי אין לך חילול הקודש רח"ל גדול יותר מאשר מחיקה (בידים) שמו של הקב"ה⁵⁴, ואעפ"כ אמרה תורה לעשות זאת בשביל עשיית שלום בין איש לאשתו, בנוגע לאשה שהתנהגה באופן של היפך הצניעות לגמרי.

ה. ועפ"ז יובן גם הטעם שהשכר על עבודת אברהם ("ואנכי עפר ואפר") קשור עם אפר פרה דוקא (ולא עם "מי חטאת" שבזה): כדי לפעול אופן הנ"ל בענין החסד (לוותר אפילו על הרוחניות שלו לטובת הזולת), הוצרך אברהם לנצל גם את מדת הגבורה⁵⁵ —

---

51) ואתחנן ד, ד. וראה אדר"ג פל"ד, י.
52) ראה לקו"ש ח"ד שם. ח"ח ע' 326.
ח"ח ע' 233.

53) שבת קטז, א. וש"נ. רמב"ם סוף ה' חנוכה.

54) ראה רמב"ם הל' יסוה"ת פ"ו ע"ד האיטור דמחיקת השם.

55) להעיר ג"כ מקונטרס ומעין מ"א פ"ב. ד"ה למען דעת תר"ץ (סה"מ קונטרסים ח"א) פ"ד-ה. ועוד.

---

47) פרה ספ"ד. במדבר רפי"ט. שם, ב. תנחומא פרשתנו ג. שם ז. רמב"ם הל' פרה אדומה רפ"ה.

48) בהבא לקמן — ראה גם לקו"ש ח"ד ע' 1058 ואילך ובהנסמן שם.

49) דכל מעשי' עד שתעשה אפר הוא בזכרי כהונה (פרה שם. רמב"ם שם פ"ד הי"ז).

50) רש"י ד"ה בחלל — פסחים יד, ריש ע"ב. ועוד (ראה אנציקלופדי' תלמודית ערך אבי אבות הטומאה. וש"נ).

כידוע הפירושו⁵⁶ בפסוק⁵⁷ "כי ידעתיו למען אשר יצוה גו' לעשות צדקה ומשפט", שהצדקה של אברהם היתה קשורה עם משפט: תחלה העריך אברהם מתוך משפט תקיף (בגבורה ודין) ולקח לעצמו "המוכרח לו ממש" (כנ"ל), ואת כל השאר נתן לצדקה.

וגם הנהגה זו — שמדת הגבורה מסייעת בענין החסד — קשורה עם תכונת הביטול (ואנכי עפר ואפר), כי, כאשר החסד בא מצד ביטול, אין החסד מוגבל לחלק אחד של האדם (חסד ב"ציור" של מדת החסד), אלא הוא חודר את כל חלקי האדם, ועד שמשנה (מבטל) גם את מדת הגבורה⁵⁸ (שמצד עצמה היא היפך החסד), שגם מדת הגבורה מנוצלת בשביל החסד.

וזהו הטעם ש"אנכי עפר ואפר" הביא ל"אפר פרה ועפר סוטה" — כי עיקר החידוש של "אנכי עפר ואפר" מתבטא (לא בענין של חסד מעיקרא, "מי חטאת", שמים הו"ע החסד, כנ"ל, אלא) בהפיכת הגבורה לחסד:

אפר פרה — ע"י שריפת⁵⁹ (ביטול) הפרה, שהו"ע המתקת הגבורות, וכמבואר בלקו"ת⁶⁰ ענין ה"אפר", שבמקום "פרה", פר ה' (שמורה על ה' גבורות, כנ"ל ס"ב), נעשה "אפר", א' פר, שהא' "היינו הגבורה כמו שהוא בשרשו" — המתקת הגבורות בשרשן.

56 סה"מ אידיש ע' 205. סה"מ תש"ט ע' 4 (השני). ועוד. וראה תו"א בשלח סג, ב. 57 וירא יח, יט.

58 ע"ד הענין דרחמים שמהפך וממתיק גם הגבורות (ראה בארוכה ד"ה כל המרחם תש"ט (סה"מ תש"ט ע' 7 ואילך). ובכ"מ) — דאברהם ויעקב אחידו ביצחק (זח"ג ק, רע"א. דרושי תק"ש בסי' רמו, סע"ד ואילך). ועוד). 59 להעיר, שגם בענין ד"אנכי עפר ואפר" מודגש ענין השריפה — כמובן מהמבאר באגה"ק (סט"ו) שענין זה "אמר אברהם אבינו ע"ה על הארת נשמתו המאירה בגופו מאור חסד עלין", ד"סד"א שבח"י חסד ואהבה שלמעלה בספירות העליונות היא מעין וסוג מהות מדת אהבה רבה של א"א ע"ה. . לז"א ואנכי עפר ואפר, דכמו שהאפר הוא מהותו ועצמותו של העץ הנשרף שהי

מורכב מד' יסודות ארמ"ע, וג' יסודות אמ"ר חלפו והלכו להם וכלו בעשן המתהוה מהרכבתן כנודע, ויסוד הד' שהי' בעץ שהוא העפר שבו היורד למטה ואין האש שולטת בו הוא הנשאר קיים והוא האפר. . שהאפר אין לו דמיון וערך אל מהות העץ הגדול באורך ורוחב ועובי קודם שנשרף לא בכמותו ולא באיכותו. . עד"מ אמר אע"ה על מדתו מדת החסד והאהבה המאירה בו ומלוכשת בגופו. . (ש)אין דמיון וערך מהות אור האהבה המאיר בו אל מהות אור אהבה וחסד עליון שבאצילות אלא כערך ודמיון מהות העפר שנעשה אפר אל מהותו ואיכותו כשהי' עץ נחמד למראה וטוב למאכל עד"מ ויותר מזה כר".

60 פרשתנו ס, ב. וראה כתבי הארז"ל שבערה 18.

תפארת לוי יצחק

לא

ועפר סוטה — שמהפך ה"מים המרים", שה"מים המרים" (גבורות) עצמם יפעלו פעולה של חסד⁶¹ — "ונקתה ונזרעה זרע"⁶².

ו. וע"פ כל הנ"ל יש לבאר גם בנוגע לרפב"י שביקש אמירת "מלה חדתא" בפרשת פרה אדומה:

ובהקדם תוספת ביאור בנוגע להשייכות דרפב"י לפרה אדומה, "שבחינתו הוא ע"ד אברהם אבינו.. שבשביל שאמר אפר זכו בניו לאפר פרה.. לכן ביקש שיאמר בפ' פרה דוקא" — שמצינו שרפב"י עסק בפדיון שבויים⁶³; וגם אצל אברהם הי' הענין של פדיון שבויים⁶⁴ (כאמור לעיל (ס"ג) שזהו הסיפור הראשון בתורה אודות החסד דאברהם).

וע"פ האמור לעיל שהשייכות ד"אנכי עפר ואפר" לפרה אדומה היא מצד הנהגת אברהם במדת החסד באופן של ביטול (לוותר על טובת עצמו בשביל הזולת), יש לומר, שרפב"י רצה לבטא את שייכותו לחסד דאברהם בענין אמירת "מלה חדתא"⁶⁵ בפרשת פרה אדומה גופא — לוותר על הזכות הנפלא⁶⁷ של גילוי "מלה חדתא" בתורה, כדי לזכות בכך את רשב"י, שזהו"ע של מס"נ ברוחניות.

ועד"ז רשב"י — שוויתר על זכותו כדי לזכות בכך את ר"א בנו. ובהמשך לדברי אאמו"ר בביאור השייכות של ר' אלעזר לפרה אדומה, ש"הוא ע"ד כמו שהפרה הראשונה נעשית באלעזר הכהן", אולי

---

65) ולהעיר, שגם אמירת "מלה חדתא"

בתורה הו"ע של פדיון שבויים ברוחניות — כמובן מהמבואר באגה"ק (סכ"ו) גדול הענין דבירור הלכה, ש"עיי"ז מעלה הלכה זו מהקליפות שהיו מעלימים ומכסים אותה, שלא היתה ידועה כלל או שלא היתה מוכנת היטב וכו'".

66) נוסף על החידוש שבכללות הענין דפרה אדומה — שענינה גבורה בתכלית (כנ"ל ס"ב), ואעפ"כ, מערכים את אפרה (החלק הכי תחתון שבה) עם מים חיים, שהו"ע החסד, ונעשה מזה תכלית החסד — טהרה מטומאה הכי חמורה, שזה עצמו חידוש גדול ביותר, כמובן מזה שאפילו משה "נתכרכמו פניו" ואמר "במה תהא טהרתו" (במדב"ר פ"ט, ד. תנחומא פרשתנו ו).

67) ראה אגה"ק סכ"ו (קמד, ב ואילך).

---

61) ראה ד"ה כל המרחם שם פ"ה. ועוד.

62) נשא ה, כח. (ובפרש"י מ) סוטה כו, א.

63) חולין ז, א.

64) כולל גם פדיון שבויים ברוחניות — שהרי אברהם הי' מגייר את האנשים (פרש"י לך לך יב, ה), וע"פ הידוע שיש ל"גר" ניצוץ של נשמה קדושה עוד קודם הגיור (שזהו הדיקו"ג שנתגייר", ולא גוי שנתגייר (נסמן בלקו"ש ח"י"ח ע' 130)), נמצא, שקודם הגיור הי' ניצוץ זה בשב"י, ופעולת הגיור ענינה "פדיון שבויים".

ולהעיר, שגם פרה אדומה ענינה פדיון שבויים ברוחניות — שהרי פרה אדומה מטהרת מטומאת מת, שזהו מעמד ומצב שהניצוץ האלקי הוא בשב"י בעולם המיתה והטומאה, וע"י הטהרה מהטומאה נפדה מהשב"י וחזור לקדושה.

יש לומר, שגם עשיית הפרה (הראשונה) באלעזר דוקא⁶⁸, סגן⁶⁹, מורה על ענין הנ"ל — שהכה"ג מותר על הזכות להביא טהרה כזו שביכלתה לטהר מטומאת מת.

(משיחות מוצאי ש"פ חוקת־בלק תשל"ט, ש"פ חוקת (וש"פ בלק)
תש"מ, תשמ"א תשד"מ — לקו"ש חכ"ה ע' 79 ואילך)

ה"ה בדוגמת סגן כהן (שהרי אברהם הי' כהן נדרים לב, ב), איש חסד, שהו"ע ההמשכה עד למטה מטה, כמודגש בפדיון שבויים).

— הרי ב' השמות תוכנם שוה, מלשון "א"ל עזר".

---

68) ספרי ופרש"י פרשתנו יט, ג.
69) ולהעיר, שגם פעולתו של אברהם בפדיון שבויים היתה ביחוד עם אליעזר* (פרש"י לך שם, יד), שלהיותו עבר אברהם,

---

(* ואף שנקרא "אליעזר" ולא "אלעזר" עזר".

ב' הקוין דחסד וגבורה ביחד

כנסת ישראל ינקא מתרי סטרי, השתא צרחמי השתא צדינא וכו'.

(זכר סוקס קפה, ח)

הענין הוא, כי מזה שכנס"י ינקי מתרי סטרי הוא מה שהמל' נבנית ומקבלת מחסדים ומגבורות. כח"ב שלה מקבלין ונבנין מהחסדים שבת"ת נו"ה דז"א, ושאר ספירותי' מדעתה ולמטה מקבלין ונבנין מהגבורות שביסוד ז"א וכו'.

ועל כל בנין ספירותי' .. נצרך משך זמן שנה א' לכל ספירה .. וזהו הלשון השתא ברחמי השתא בדינא, פירוש השתא הוא השנה הזאת (כמו השתא הכא לשנה הבאה בארעא דישראל¹), זהו השתא ברחמי, היינו על כל ספירה שלה הנבנית מהחסדים, שהם רחמי², הוא השתא, משך שנה אחת, השתא בדינא, על כל ספירה שלה הנבנית מהגבורות שהם דינא, הוא השתא, משך שנה אחת.

וגם יש לפרש השתא כפשוטו, דהיינו עכשיו ועתה, והיינו עתה נבנית ומקבלת מל' הן מחסדים והן מגבורות .. משא"כ לע"ל תבנה ותקבל רק מהחסדים וכו'.

(לקוטי לוי"צ חוקת ע' שצא ואילך)

א. והביאור בזה בנוגע לעבודת האדם:

עצם הענין שעבודת האדם צריכה להיות בב' הקוין דחסד וגבורה (רחמי ודינא) — אין בה חידוש, אלא החידוש הוא — שב' הקוין דחסד וגבורה צריכים להיות בעת ובעונה אחת, "השתא ברחמי השתא בדינא", "השתא כפשוטו, דהיינו עכשיו ועתה", כלומר, למרות שלכאורה הם ב' קוין מנוגדים והפכיים, אעפ"כ, עובד האדם את עבודתו בב' קוין אלו יחדיו, בעת ובעונה אחת ממש.

דוגמא לדבר:

כאשר מדובר אודות השפעה אל הזולת, קן החסד, הנה השפעה זו

הכוונה למדת הרחמים, כי אם למדת החסד (בניגוד ל"דינא", דין וגבורה).

(1) נוסח הגש"פ.
 (2) כמבואר במפרשי הזהר (אור החמה לזהר שם) ש"מ"ש כאן "ברחמי" — אין

צריכה להיות באופן של מדידה והגבלה (קו הגבורה) — שהרי אם ההשפעה תהי' ללא כל מדידה והגבלה, הרי זה באופן ד"השפעת עליהם רוב טובה אינן יכולין לעמוד"³.

ויתירה מזו: לפעמים קשורה פעולת ההשפעה (לא רק עם ענין של מדידה והגבלה, אלא) עם פעולה שהיא היפך החסד — כפי שמצינו באברהם אבינו שהי' איש החסד, כנפשו בגופו ובממונו, והתנהג באופן של חסד בהכנסת אורחים, וכיו"ב, וביחד עם זה — מצינו במדרז"ל⁴ שלאחרי שאברהם אבינו האכיל והשקה את האורחים, אמר להם ברכו למי שאכלתם משלו, ואם לא היו רוצים לברך להקב"ה — הי' אברהם אבינו מצערם כו'.

ולכאורה תמוה ביותר: מכיון שאברהם אבינו הוא איש החסד — כיצד יתכן שהוא יצער את האורחים!?

אלא הביאור בזה: מדת החסד של אברהם אבינו לא היתה מצד טבעו סתם, אלא ע"פ התורה, היינו, שהכניס אורחים האכילם והשקם כו' כדי שיוכל להעניק להם חסד גדול יותר — הכרה בבורא העולם, עי"ז שיברכו למי שאכלו משלו. ולכן, כאשר לא רצו לברך להקב"ה — הי' אברהם מצער אותם, ואין זו סתירה כלל לכללות הנהגתו באופן של חסד, מכיון שפעולה זו תכליתה — כדי שיוכל להעניק להם חסד גדול יותר, כנ"ל.

דוגמא נוספת — לאידך גיסא: "משפט איהו רחמי"⁵, היינו, שב"משפט" (דין) גופא ישנו ענין של רחמים, וכמ"ש "ושפטו העדה גו' והצילו העדה", היינו, שישנו תנאי עיקרי בנוגע לכללות ענין המשפט — שיוכל להיות "והצילו העדה", ללמד עליו זכות כו'.

ב. וענין זה (עבודה בב' הקוין דחסד וגבורה בעת ובעונה אחת) נוגע ושייך במיוחד לאלו שעוסקים בהפצת התורה והיהדות חוצה:

כאשר יוצאים ל"חוצה" ופועלים על יהודי לקיים מצוה א' — הנחת תפילין וכיו"ב, ואח"כ נפרדים ממנו בברכה ובאופן של חיבה כו' — צריכים להזהר שהדבר לא יתפרש כ"הכשר" על כללות הנהגתו של יהודי זה בנוגע לכל שאר עניניו, כלומר, מה שנפרדים ממנו בדברי ברכה — אין זה מורה שמסכימים עם אופן הנהגתו, אלא צריכים להדגיש לו

(5) תקו"ז בהקדמה (יז, ב).
(6) מסעי לה, כד"כה.

(3) תענית כג, א.
(4) ב"ר פמ"ט, ד.

שאינן להסתפק בקיום מצוה א' בלבד, עשר מצוות, וכיו"ב, מכיון שצריכים לקיים את כל עניני התורה ומצוותי' בכל פרטיהם, אלא שלעת עתה מתחילים עמו בקיום מצוה אחת, וכיו"ב.

וזהו כללות הענין ד"שמאל דוחה"⁷, היינו, שמראים לו העדר שביעת רצון ויחס שלילי לפרטי הנהגתו שאינם ע"פ התורה ומצוותי' — קו הגבורה. אלא שענין זה צריך להעשות ב"יד שמאל" דוקא, יד כהה⁸, כדי שלא לדחותו שלא ירצה לקיים תומ"צ ח"ו, ולכן מדגישים "שמאל דוחה וימין מקרבת", היינו, שהדחי' היא ביד שמאל בלבד, ואילו הקירוב — קו החסד — הוא ביד ימין דוקא⁹.

(משיחת ש"פ חוקת תשמ"ג)

(9) ראה עיון יעקב לע"י סוטה שם.

(7) סוטה מז, א. וש"נ.

(8) ראה שו"ע אדה"ז או"ח רסכ"ז. וש"נ.

מוקדש

**לחיזוק ההתקשרות לנשיאנו
כ"ק אדמו"ר זי"ע**

ולזכות

התמים **אברהם נח הכהן שיחי**

לרגל הכנסו לעול המצוות

ב' תמוז, ה'תשע"ו

שנת הקהל את העם

יה"ר מהשי"ת שיגדל להיות חסיד ירא שמים ולמדן

מתוך בריאות הנכונה

ולזכות אָחיו ואחיותיו

מנוחה רחל, מנחם מענדל הכהן, יהודה ארי' ליב הכהן,

חי' מושקא, שיינא חוה, אלטער לוי יצחק הכהן,

גבריאל שלום דובער הכהן ושמואל אייזיק הכהן

שיחיו לאריכות ימים ושנים טובות ובריאות

נדפס על ידי ולזכות הוריהם

הרה"ת ר' צבי הירש הכהן וזוגתו מרת שרה לאה שיחיו הענדל

ולזכות זקניהם

הרה"ת ר' ישראל יוסף הכהן וזוגתו מרת טובא פרידא שיחיו הענדל

הרה"ת ר' אליעזר חיים וזוגתו מרת רבקה בתי' שיחיו לפידות